

Marko Pleško

DIGITALIZIRANA ROMUALDOVA POT

Nova tematska pot v Škofji Loki je dober primer digitalizacije nesnovne kulturne dediščine preko interaktivnih vsebin, katerih osnova je zgodba *Škofjeloškega pasijona*. Sodoben pristop k predstavitvi najstarejšega dramskega besedila v slovenskem jeziku pomeni tudi približevanje k novim turističnim trendom v svetu. Romualdova pot je za tiste bolj tradicionalne obiskovalce predstavljena v turistični brošuri, za vse številnejše turiste, ki uporabljajo sodobne tehnologije, pa je na voljo zgibanka, ki nam pomaga pri odkrivanju in reševanju nalog na tej poti. Interaktivna pot je bila odprta v okviru mednarodne konference o digitalizaciji nesnovne kulturne dediščine v Škofji Loki, 18. oktobra 2017.

Osnovne informacije o nastanku in uprizoritvi *Škofjeloškega pasijona*, največjega gledališkega dogodka na prostem v Sloveniji, dobi obiskovalec že v Pasijonski sobi. Atraktivna, večplastna prostorska postavitve nam na intimen, mističen način prične odstirati bistvo *Škofjeloškega pasijona*, to je zgodbo življenja od pekla do raja.

V sklopu Pasijonske sobe deluje tudi Turistično društvo Škofja Loka, kjer nas opremijo s potrebnimi materiali in informacijami, da se lažje podamo v novo avanturo. Za novo virtualno izkušnjo moramo na svoj pametni telefon najprej prenesti aplikacijo Nexto Guide, ki nam omogoči, da se povežemo z našim virtualnim sogovornikom in vodnikom na poti, patrom Romualdom. Lahko izberemo slovensko ali angleško jezikovno verzijo. Poleg osnovne zgodbe pasijona nam bo Romuald na zanimiv, poseben, večkrat humoren način odkril tudi nekatere zgodovinske zaklade mesta.

Usmerjene v nov svet doživetij, polne pričakovanj, nas pater Romuald nagovori in povabi na tematsko pot, povezano v 13 postaj. Vsaka od teh je označena s talno oznako v obliki pasijonske podobe. V svojem govoru uporablja loško narečje, večkrat v nekoliko poetično dramskem načinu pripovedovanja. Posamezne postaje so obogatene tudi z zvoki, petjem in inštrumentalno glasbo, vzeto iz pasijonskih prizorov. Vizualni del interaktivne predstavitve sloni na barvah pasijona, grafični dodatki pa so v duhu časa in skladni z estetiko pasijona.

Uvodni nagovor:

»Pozdravljen slehernik vsak, ki prišel si ta starodavn' mest spoznat. Da bi vedel kod in kam, sledi trinajstim postajam in vidu boš, da v tej ta pisan Lok' nis nikoli sam.«

Na prvi postaji v Pasijonski sobi sledimo slikam uvodnega prizora, vidimo pasijonsko knjigo z originalnim rokopisom, nakar nas pater povabi k reševanju naloge. Izmed različnih slik moramo izbrati in označiti slike iz pasijona. Za nagrado si prislužimo virtualni boben.

Romuald nas nato povabi do makete mesta na Cankarjevem trgu, kjer nam razkrije najvažnejše mejnike v zgodovini mesta. Na mobilniku se nam prikažejo slike starodavne Škofje Loke. Na eni izmed njih je prikazana spokorniška procesija, ki se je odvijala po ulicah mesta že davnega leta 1713. To upodobitev lahko primerjamo z današnjo Loko v maketi. V nadaljevanju nam Romuald zastavi novo nalogo. Na fotografiji makete moramo označiti nekaj mestnih znamenitosti kot so Kapucinska cerkev, Kamniti most, Kašča ... Za nagrado nam Romuald izroči virtualni ključ, ki odpira vsa vrata mestnega obzidja.

Zabavne vsebine kot so uganke, sestavljanke, prizori obogatene resničnosti, s katerimi nas na vsaki postaji nagovarja Romuald, nas dodatno vzpodbujajo pri raziskovanju, tudi zaradi virtualnih nagrad, ki si jih prislužimo za pravilno rešene naloge. Le te so povezane s pasijonskimi simboli in ponazarjajo prapor, pasijonsko knjigo, grajski stolp, križ, cehovsko skrinjo, ugriznjeno jabolko, hlebec kruha, Kristusovo krono, svečo ... Še posebej so zanimivi animirani prizori, ki upodabljajo pretekle dogodke ali mestne posebnosti. Tako lahko ob Kamnitem mostu pri talni oznaki (5. postaja) prisluhnemo glasnemu dialogu med škofom Leopoldom in mostninarjem, ki je botroval tragičnemu dogodku. V obogateni resničnosti za-

foto Marko Pleško

gledamo podobo škofa Leopolda in njegovega konja, ko omahmeta preko mostu v naraslo Selščico. Za še nazornejši prikaz nesrečnega dogodka obris Kamnitega mostu, ki se nam prikaže na zaslonu, prekrijemo z obokom današnjega mostu. Romuald nam na tej postaji zastavi še zadnji izziv; pravilno moramo sestaviti slike, da ugledamo podobo Kamnitega mostu.

Romuald nas ob Nunske cerkvi (6. postaja) pouči o prisotnosti klaris v mestu ter o kasnejši pomembni vlogi uršulink tudi s prikazom starih fotografij. Povabi nas, da na pročelju cerkve označimo pet mest, kjer so bile nekoč bogate freske.

Ob poti na Loški grad, ki pelje mimo Nunske cerkve spoznamo, da sta nekoč tu v bližini stala dva gradova, ki ju je leta 1511 porušil močan potres. Ilustraciji Stolpa na Kranjcu in gradu Divja Loka nazorno kažeta nekdanjo podobo gradov, ki sta danes ruševini. Škof Filip je po potresu dal obnoviti le Loški grad, ki je skupaj s prejšnjima del današnje tematske Poti treh gradov. Romuald nam zastavi dokaj težko nalogo, ko moramo iz več slik sestaviti 3D model Stolpa na Kranjcu.

Eden bolj zanimivih prikazov obogatene resničnosti nas čaka na dvorišču Loškega gradu, ko skozi ekran telefona zagledamo 35 m visok osrednji stolp, ki je tu stal do konca 19. stoletja.

Zanimivosti iz loške zgodovine v povezavi s *Škofjeloškim pasijonom* se nizajo vse do zadnje, 13. postaje, zato je najbolje, da si v lepem vremenu vzamete uro in pol časa in sami raziščete zanimivosti in skrivnosti Romualdove poti. Morda pa vas na koncu čaka prava nagrada.

Postaje na Romualdovi poti:

1. Pasijonska soba	8. Loški grad
2. Maketa mesta	9. Mestni trg
3. Kapucinski samostan	10. Trg pod gradom
4. Kapucinska knjižnica	11. Spodnji trg
5. Kamniti most	12. Kašča
6. Nunska cerkev	13. Cerkev sv. Jakoba
7. Pot treh gradov	

mag. Aleksander Igličar

IZŠEL JE PASIJONSKI ALMANAH

V okviru tematskega seminarja *Digitalizacija nesnovne kulturne dediščine*, ki je kot del mednarodnega projekta *CD-ETA – Collaborative Digitization of Natural and Cultural Heritage* potekal od 17. do 19. oktobra 2017 v Škofji Loki, je izšla publikacija z naslovom *Pasijonski almanah*.

Ena glavnih pobud za izid *Pasijonskega almanaha* so bila obsežna besedila o hrvaškem katoliškem obredu čovanja Kristusovega groba v času velikonočnega tridnevja – Žudije, ki so jih hrvaški avtorji v začetku leta 2017 pripravili za objavo v *Pasijonskih doneskih 12/2017*. Ker pa je bila osrednja vsebina *Pasijonskih doneskov 12/2017* namenjena vpisu Škofjeloškega pasijona na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva, je bilo v njih objavljeno le krajše besedilo o Žudijah.

Osrednja prispevka v *Pasijonskem almanahu* sta prispevka dr. Sanje Nikčević *Odnos vere in gledališča ali kako gledališče odseva spremembe svetovnega nazora* in dr. Marka Dragiča *Čuvarji Kristusovega groba v hrvaški pasijonski dediščini*. Poleg prispevkov hrvaških avtorjev so objavljena še štiri krajša besedila: mag. Jože Štukl je v prispevku *Škofjeloški pasijon – Processio Locopolitana* predstavil zgodovinski okvir nastanka *Škofjeloškega pasijona* in njegovega uprizarjanja, skladatelj Andrej Misson je objavil prispevek *Slovenske ljudske pesmi v mojih delih*, organist Tone Potočnik je prispeval članek *Tone Potočnik in gregorijanski koral*, muzikolog dr. Franc Križnar pa prispevek *Med koralom in glagoljastvom*.

Urednika *Pasijonskega almanaha* sta mag. Jože Štukl in dr. Franc Križnar, poleg njiju pa sta v uredniškem odboru sodelovala še mag. Jozo Čikeš in Jernej Tavčar. *Pasijonski almanah* je izdala Občina Škofja Loka, izšel je v 700 izvodih, v trdi vezavi, formata 16,5 x 23,5 cm, v obsegu 161 strani.

